

Handläggare
Lisa Svensson
Telefon: 08-50847980

Till
Arbetsmarknadsnämnden
den 17 oktober 2017

Ärende 6

Yttrande över remiss Nästa steg på vägen mot en mer jämlik hälsa - Förslag för ett långsiktigt arbete för en god och jämlik hälsa (SOU 2017:47)

Remiss från kommunstyrelsen, Dnr 110-1134/2017

Arbetsmarknadsförvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden beslutar att hänvisa till förvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Arjun Bakshi
Arbetsmarknadsdirektör

Karin Eriksson Bech
Utvecklingschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat slutbetänkandet från den statliga kommissionen för jämlik hälsa: *Nästa steg på vägen mot en mer jämlik hälsa - Förslag för ett långsiktigt arbete för en god och jämlik hälsa* (SOU 2017:47) till arbetsmarknadsnämnden för yttrande. Kommissionen för jämlik hälsa har under utredningstiden sammanlagt överlämnat tre delbetänkanden som tillsammans utgör en helhet.

I slutbetänkandet som remissbehandlas diskuterar kommissionen vilken inriktning det framtida arbetet bör ha och vilka åtgärder som kan krävas för att nå regeringens mål om att sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Kommissionen anser att satsningar på ytterligare ett eller två avgörande åtgärder inte leder till jämlik hälsa, utan det krävs ett långsiktigt och hållbart arbete på flera områden med åtskilliga frågor inom flera sektorer.

I betänkandet presenteras inriktningar inom sju målområden där kommissionen anser att resursbrist och sårbarhet är särskilt avgörande för jämlik hälsa. Bland annat betonas betydelsen av mer jämlika uppväxtvillkor, utbildning och kunskaper, arbete och försörjning. Utöver åtgärder riktade mot dessa sju målområden menar kommissionen att det krävs mer strategisk styrning och uppföljning för att åstadkomma mer jämlik hälsa.

Arbetsmarknadsförvaltningen delar bedömningen att det krävs en bred ansats inom olika politikområden för att främja en långsiktigt positiv utveckling av folkhälsan och en jämlik hälsa. Stockholms stad har i utredningsrapporten ”Skillnadernas Stockholm” från stadens hållbarhetskommision utifrån genomgångar av aktuell forskning också betonat vikten av jämlik hälsa uppnås via insatser inom ett antal olika välfärdsområden.

Förvaltningen anser att folkhälsoutredningens inriktningar kring området utbildning, arbete och utbildning är rätt riktade och går i linje med arbetsmarknadsnämndens arbete och prioriteringar inom området. Arbetsmarknadsförvaltningen välkomnar även förslagen kring en bättre strategiskt styrning och uppföljning av folkhälsoarbetet.

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat slutbetänkandet *Nästa steg på vägen mot en mer jämlik hälsa-Förslag för ett långsiktigt arbete för en god och jämlik hälsa*” (SOU 2017:47) till arbetsmarknadsnämnden för yttrande.

I juni 2015 beslutade regeringen att tillsätta en kommitté som skulle bestå av en kommission för jämlik hälsa med uppdrag att lämna förslag kring vad som kan bidra till att hälsoklyftorna minskar. Kommitténs uppdrag utgår från regeringens mål om att de påverkbara hälsoklyftorna ska slutas inom en generation. Kommissionen har sammanlagt överlämnat tre delbetänkanden som tillsammans utgör en helhet. I slutbetänkandet görs en samlad bedömning av vad som behövs för att ett långsiktigt och hållbart arbete för en god och jämlik hälsa ska kunna fortsätta. En diskussion förs om vilken inriktning arbetet bör ha och vilka åtgärder som kan krävas för att nå regeringens mål. Regeringen önskar i remissen synpunkter på de inriktningar kommissionen föreslår samt på avsnitt 6.3 – kommissionens bedömningar av konsekvenser i vissa fall. Dock vill regeringen inte ha synpunkter på förslag per målområde då detta redan är hanterat.

En ojämlik hälsa uppkommer vid ojämna tillgång av resurser för olika sociala grupper. Kommissionen menar att Sverige kommit långt i arbetet kring folkhälsa, men ojämlikheten i livslängd och hälsa består. De menar att ytterligare satsningar på ett fåtal åtgärder inte leder till jämlik hälsa, utan att det krävs ett långsiktigt och hållbart arbete på flera områden och med åtskilliga frågor inom flera sektorer.

I remissen presenteras inriktningar inom sju målområden där kommissionen anser att resursbrist och sårbarhet är särskilt avgörande för jämlik hälsa. Dessa sju målområden urskildes i första delbetänkandet och innefattar 1) det tidiga livet, 2) kompetenser, kunskaper och utbildning, 3) arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö, 4) inkomster och försörjningsmöjlighet, 5) boende och närmiljö 6) levnadsvillkor samt 7) kontroll inflytande och delaktighet.

Arbetsmarknadsnämndens verksamhetsområden berörs främst av punkt 2 och 3 som riktar sig mot utbildning och arbete. För att inom målområdet utbildning bidra till att åstadkomma en god och jämlik hälsa fastslår kommissionen bl.a. målsättningen att alla ska ha möjlighet att utveckla sina kompetenser och kunskaper samt tillgodogöra sig utbildning i olika skeenden i livet. Skolan som når alla barn och unga ska ha en central roll i denna målsättning, där god lärandemiljö och ett likvärdigt utbildningssystem bidrar till att uppnå jämlik hälsa. För inriktningen när det gäller arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö är förslagen bl.a. att stärka människors egna möjligheter till sysselsättning och därmed möjligheten att agera och generera resurser. För att åstadkomma detta behöver arbetslösheten minska, framförallt i grupper med svag ställning på arbetsmarknaden.

Utöver åtgärder riktade mot dessa sju målområden menar kommissionen att det krävs ett arbete för mer strategisk styrning och uppföljning för att bidra till en mer jämlik hälsa. De diskuterar vikten av att sätta medborgarnas intresse i centrum, att ha ett sektorsövergripande angreppssätt där samverkan är centralt mellan olika perspektiv och där ansvarsfördelningen sker effektivt. Finansiering och arbetssätt ska ha fokus på långsiktighet och metodutveckling, arbetet ska vara kunskapsbaserat med bättre uppföljning, utvärdering och där en dialog med forskningen sker. Inom det sista området föreslås bl.a. att ett Råd ska inrättas för att forskning ska främjas och för en tätare dialog mellan forskning, politik och profession.

Slutsatsen i betänkandet är bl.a. att det krävs ett långsiktigt och tålmodigt arbete som fortskrider utan paus för att åstadkomma mer likvärdiga förutsättningar och villkor för människor i olika sociala grupper. Enligt kommissionen är klyftorna självförstärkande och det krävs ett pågående arbete att hålla ojämlikheten i samhället konstant. Om klyftorna ska minska krävs ytterligare krafttag.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom utvecklings- och utredningsstaben.

Arbetsmarknadsförvaltningens synpunkter och förslag

Arbetsmarknadsförvaltningen delar bedömningen att det krävs en bred ansats inom olika politikområden för att främja en långsiktigt positiv utveckling av folkhälsan och en jämlik hälsa. Stockholms stad har i utredningsrapporten ”Skillnadernas Stockholm” från stadens hållbarhetskommision utifrån genomgångar av aktuell forskning också betonat vikten av jämlik hälsa och att detta främst uppnås via parallella insatser inom ett antal olika välfärdsområden.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att folkhälsoutredningens inriktning vad gäller målområdena utbildning samt arbete och försörjning är rätt riktade och går i linje med stadens och arbetsmarknadsnämndens arbete inom området.

Staden har genom en särskild hållbarhetskommision riktat särskilt fokus på ett antal välfärdsområden som tillsammans bedöms vara av avgörande betydelse för att minska skillnaderna i staden och främja en jämlik hälsa. Dessa områden är uppväxtvillkor och utbildning, arbete och försörjning, boende och stadsmiljö samt demokrati och trygghet.

Arbetsmarknadsförvaltningen arbetar idag med särskilt fokus på grupper som anses ha en svag ställning på arbetsmarknaden däribland nyanlända och inte minst lågutbildade och kvinnor, samt med uppsökande arbete för att nå unga i utanförskap. Vidare arbetar arbetsmarknadsförvaltningen för hela sin målgrupp med utgångspunkten att effekten av egen försörjning och sysselsättning leder till ökad hälsa och egenkontroll. I arbetet har vuxenutbildningen en central roll för ökad möjlighet till inträde och inflytande på arbetsmarknaden.

Arbetsmarknadsförvaltningen välkomnar förslagen kring en bättre strategiskt styrning och uppföljning av folkhälsoområdet. Då arbetet innefattar flera olika välfärdsområden är det särskilt viktigt att strategin för folkhälsoarbetet görs tydlig och att former för tydlig

uppföljning utvecklas. Där kan kommissionens förslag om ett särskilt råd som ska främja forskning och dialog mellan politik, profession och forskning säkert utgöra ett bra stöd. Arbetsmarknadsförvaltningen finner även förslagen kring samordning av sektorsövergripande arbetssätt som högst relevanta och en förutsättning i arbetet för jämlik hälsa.

Bilaga

1. Remiss: Slutbetänkandet ”Nästa steg på vägen mot en mer jämlik hälsa”

Sammanfattning

Arbetsmarknadsnämnden har givits möjlighet att yttra sig över slutbetänkandet från den statliga kommissionen för jämlik hälsa: *Nästa steg på vägen mot en mer jämlik hälsa - Förslag för ett långsiktigt arbete för en god och jämlik hälsa* (SOU 2017:47). Kommissionen har under utredningstiden sammanlagt överlämnat tre delbetänkanden som tillsammans utgör en helhet.

I slutbetänkandet som remissbehandlas diskuterar kommissionen vilken inriktning det framtida arbetet bör ha och vilka åtgärder som kan krävas för att nå regeringens mål om att sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation. Kommissionen anser att satsningar på ytterligare ett eller två avgörande åtgärder inte leder till jämlik hälsa, utan det krävs ett långsiktigt och hållbart arbete på flera områden med åtskilliga frågor inom flera sektorer.

I betänkandet presenteras inriktningar inom sju målområden där kommissionen anser att resursbrist och sårbarhet är särskilt avgörande för jämlik hälsa. Bland annat betonas betydelsen av mer jämlika uppväxtvillkor, utbildning och kunskaper, arbete och försörjning. Utöver åtgärder riktade mot dessa sju målområden menar kommissionen att det krävs mer strategisk styrning och uppföljning för att åstadkomma mer jämlik hälsa.

Arbetsmarknadsförvaltningen delar bedömningen att det krävs en bred ansats inom olika politikområden för att främja en långsiktigt positiv utveckling av folkhälsan och en jämlik hälsa. Stockholms stad har i utredningsrapporten ”Skillnadernas Stockholm” från stadens hållbarhetskommision utifrån genomgångar av aktuell forskning också betonat vikten av jämlik hälsa uppnås via insatser inom ett antal olika välfärdsområden.

Förvaltningen anser att folkhälsoutredningens inriktningar kring området utbildning, arbete och utbildning är rätt riktade och går i linje med arbetsmarknadsnämndens arbete och prioriteringar inom området. Arbetsmarknadsförvaltningen välkomnar även förslagen kring en bättre strategiskt styrning och uppföljning av folkhälsoarbetet.

Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat slutbetänkandet *Nästa steg på vägen mot en mer jämlik hälsa-Förslag för ett långsiktigt arbete för en god och jämlik hälsa* (SOU 2017:47) till arbetsmarknadsnämnden för yttrande.

I juni 2015 beslutade regeringen att tillsätta en kommitté som skulle bestå av en kommission för jämlik hälsa med uppdrag att lämna förslag kring vad som kan bidra till att hälsoklyftorna minskar. Kommitténs uppdrag utgår från regeringens mål om att de påverkbara hälsoklyftorna ska slutas inom en generation. Kommissionen har sammanlagt överlämnat tre delbetänkanden som tillsammans utgör en helhet. I slutbetänkandet görs en samlad bedömning av vad som behövs för att ett långsiktigt och hållbart arbete för en god och jämlik hälsa ska kunna fortsätta. En diskussion förs om vilken inriktning arbetet bör ha och vilka åtgärder som kan krävas för att nå regeringens mål. Regeringen önskar i remissen synpunkter på de inriktningar kommissionen föreslår samt på avsnitt 6.3 – kommissionens bedömningar av konsekvenser i vissa fall. Dock vill regeringen inte ha synpunkter på förslag per målområde då detta redan är hanterat.

En ojämlik hälsa uppkommer vid ojämn tillgång av resurser för olika sociala grupper. Kommissionen menar att Sverige kommit långt i arbetet kring folkhälsa, men ojämlikheten i livslängd och hälsa består. De menar att ytterligare satsningar på ett fåtal åtgärder inte leder till jämlik hälsa, utan att det krävs ett långsiktigt och hållbart arbete på flera områden och med åtskilliga frågor inom flera sektorer.

I remissen presenteras inriktningar inom sju målområden där kommissionen anser att resursbrist och sårbarhet är särskilt avgörande för jämlik hälsa. Dessa sju målområden urskildes i första delbetänkandet och innefattar 1) det tidiga livet, 2) kompetenser, kunskaper och utbildning, 3) arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö, 4) inkomster och försörjningsmöjlighet, 5) boende och närmiljö 6) levnadsvillkor samt 7) kontroll inflytande och delaktighet.

Arbetsmarknadsnämndens verksamhetsområden berörs främst av punkt 2 och 3 som riktar sig mot utbildning och arbete. För att inom målområdet utbildning bidra till att åstadkomma en god och jämlik hälsa fastslår kommissionen bl.a. målsättningen att alla ska ha möjlighet att utveckla sina kompetenser och kunskaper samt tillgodogöra sig utbildning i olika skeenden i livet. Skolan som når alla barn och unga ska ha en central roll i denna målsättning, där god lärandemiljö och ett likvärdigt utbildningssystem bidrar till att uppnå jämlik hälsa. För inriktningen när det gäller arbete, arbetsförhållanden och arbetsmiljö är förslagen bl.a. att stärka människors egna möjligheter till sysselsättning och därmed möjligheten att agera och generera resurser. För att åstadkomma

detta behöver arbetslösheten minska, framförallt i grupper med svag ställning på arbetsmarknaden.

Utöver åtgärder riktade mot dessa sju målområden menar kommissionen att det krävs ett arbete för mer strategisk styrning och uppföljning för att bidra till en mer jämlik hälsa. De diskuterar vikten av att sätta medborgarnas intresse i centrum, att ha ett sektorsövergripande angreppssätt där samverkan är centralt mellan olika perspektiv och där ansvarsfördelningen sker effektivt. Finansiering och arbetssätt ska ha fokus på långsiktighet och metodutveckling, arbetet ska vara kunskapsbaserat med bättre uppföljning, utvärdering och där en dialog med forskningen sker. Inom det sista området föreslås bl.a. att ett Råd ska inrättas för att forskning ska främjas och för en tätare dialog mellan forskning, politik och profession.

Slutsatsen i betänkandet är bl.a. att det krävs ett långsiktigt och tålmodigt arbete som fortskrider utan paus för att åstadkomma mer likvärdiga förutsättningar och villkor för människor i olika sociala grupper. Enligt kommissionen är klyftorna självförstärkande och det krävs ett pågående arbete att hålla ojämlikheten i samhället konstant. Om klyftorna ska minska krävs ytterligare krafttag.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom utvecklings- och utredningsstaben.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Arbetsmarknadsförvaltningen delar bedömningen att det krävs en bred ansats inom olika politikområden för att främja en långsiktig positiv utveckling av folkhälsan och en jämlik hälsa. Stockholms stad har i utredningsrapporten ”Skillnadernas Stockholm” från stadens hållbarhetskommision utifrån genomgångar av aktuell forskning också betonat vikten av jämlik hälsa och att detta främst uppnås via parallella insatser inom ett antal olika välfärdsområden.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att folkhälsoutredningens inriktning vad gäller målområdena utbildning samt arbete och försörjning är rätt riktade och går i linje med stadens och arbetsmarknadsnämndens arbete inom området.

Staden har genom en särskild hållbarhetskommision riktat särskilt fokus på ett antal välfärdsområden som tillsammans bedöms vara av avgörande betydelse för att minska skillnaderna i staden och främja en jämlik hälsa. Dessa områden är uppväxtvillkor och utbildning,

arbete och försörjning, boende och stadsmiljö samt demokrati och trygghet.

Arbetsmarknadsförvaltningen arbetar idag med särskilt fokus på grupper som anses ha en svag ställning på arbetsmarknaden däribland nyanlända och inte minst lågutbildade och kvinnor, samt med uppsökande arbete för att nå unga i utanförskap. Vidare arbetar arbetsmarknadsförvaltningen för hela sin målgrupp med utgångspunkten att effekten av egen försörjning och sysselsättning leder till ökad hälsa och egenkontroll. I arbetet har vuxenutbildningen en central roll för ökad möjlighet till inträde och inflytande på arbetsmarknaden.

Arbetsmarknadsförvaltningen välkomnar förslagen kring en bättre strategiskt styrning och uppföljning av folkhälsoområdet. Då arbetet innefattar flera olika välfärdsområden är det särskilt viktigt att strategin för folkhälsoarbetet görs tydlig och att former för tydlig uppföljning utvecklas. Där kan kommissionens förslag om ett särskilt råd som ska främja forskning och dialog mellan politik, profession och forskning säkert utgöra ett bra stöd. Arbetsmarknadsförvaltningen finner även förslagen kring samordning av sektorsövergripande arbetssätt som högst relevanta och en förutsättning i arbetet för jämlik hälsa.

Bilagor

1. Slutbetänkandet ”Nästa steg på vägen mot en mer jämlik hälsa”